

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Simonyi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Simonyi T. Cs. Csaba ügyvéd) által képviselt felperesnek - a Schneider & Pataki Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Patakiné dr. Schneider Márta ügyvéd) által képviselt alperes ellen **kölcsön visszafizetése, stb.** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. június 14-én meghozott 31.P.25.580/2006/55. számú ítélete ellen az alperes 56., 60., 61., 62., 63. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 (tizenöt) napon belül 200.000 (kettőszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A fellebbezési eljárási illeték az államot terheli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes végleges keresetében 9.829.609 Ft és ezen összeg után 2004. december 31-től a kifizetés napjáig járó a Ptk. 301. § szerinti kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, a Ptk. 479. § (2) bekezdése alapján, másrészt kölcsönszerződésre utalva.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, a felperes perköltségben történő marasztalása mellett. Elismerte, hogy a hajóvásárlással kapcsolatosan a felperestől kölcsönt vett igénybe, azonban arra hivatkozott, hogy ez a felperesi követelés elévült, továbbá arra utalt, hogy a kölcsön kamatmentes volt. Azt is kifejtette, hogy amennyiben fizetési kötelezettsége fennállna, úgy a YEN-ben biztosított kölcsönt az eredeti szerződéskötés napján való átváltási áron kell figyelembe venni. Végezetül

hivatkozott arra, hogy ezt a kölcsönt az általa nem vitásan teljesített visszafizetések során már megfizette. A felperes egyéb megbízásra alapított elszámolási igénye kapcsán azt fejtette ki, hogy a felperessel e körben megbízási szerződést nem kötött, különösen nem ingyenes megbízásról volt szó. Viszonyukat atipikus építőközösségi szerződésnek nevesítette és arra utalt, hogy ebből az építőközösségből utóbb a felperes vált ki, ezért a felek között elszámolásnak van helye. Vitatta a felperesi elszámolás helyességét, továbbá kérte beszámítani az általa végzett élőmunkát összesen 5.372.000 Ft-ban. E körben beruházási szakértő kirendelését is kérte.

Az elsőfokú bíróság a szakértői bizonyítást mellőzve, a felek által csatolt okiratok tartalma valamint a meghallgatott tanúk vallomása alapján, a felperes kereseti kérelmét nagyrészt alaposnak találta. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 8.843.781 Ft-ot, és ezen összeg után 2005. január 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatát, valamint 920.820 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az elsődleges kölcsönrel kapcsolatos felperesi kereset tekintetében rögzítette, hogy a Ptk. 523. § szerinti kölcsönszerződés a felek között létrejött. Ezt az 1996. októberi igazolás is alátámasztotta. Az 1998. évi bankszámlakivonatra írt alperesi írás alapján azt rögzítette, hogy ez az alperes részéről szerződésmódosítási ajánlatnak minősül, azonban mivel a felperes elfogadó nyilatkozatot nem tett és a későbbiekben sem igényelte a kamatot, erre tekintettel úgy foglalt állást, hogy a kölcsön határozatlan időtartamúvá vált, és azt kamatmentesen felszólításra kellett visszafizetni. Tényként rögzítette a felek nyilatkozata alapján, - különösen az alperes 1998-as nyilatkozatára utalva - hogy a tartozást az alperesnek YEN-ben kell visszafizetni. E kölcsönszerződés tekintetében vizsgálta az alperes elévülési kifogását, és úgy foglalt állást, hogy mivel a szerződés akként módosult, hogy a korábbi lejárat határidő határozatlan időtartamúvá vált, a kölcsönszerződés csak a felhívással vált lejárttá és ezért elévülésről nem lehet szó.

A felperes álláspontja szerint megbízási szerződésnek minősített, az alperesi álláspont szerint atipikus építőközösségi szerződésnek minősített, lényegét tekintve a badacsonyi közös építkezéssel kapcsolatos elszámolási vita körében jelentőséget tulajdonított az alperes által írt és a felperes által becsatolt 35/F alatti okirati bizonyítéknak. Ez álláspontja szerint a felek egyező előadásával mindenben alátámasztottnak minősült. Rögzítette, hogy a felek megállapodása az volt, hogy a felperes költségén, az alperes nevére ingatlanokat vásárolnak, arra ikerházat építenek. Nem volt vitatott, hogy a költségeket mindvégig a felperes fedezte és ezt a 2001. december 2-i badacsonyi telek költségei elnevezésű irat is alátámasztotta. Az sem volt kétséges, hogy az érdemi ügyintézését mindvégig az alperes biztosította.

A feltárt bizonyítékokat a bíróság úgy értékelte, hogy az ingatlanra fordított költségeket a 2001. decemberi irat pontosan tartalmazza. Ezt véleménye szerint alátámasztja az is, hogy a 2007. márciusi egyeztetés során az alperes nem a most vitatott telekárat, hanem a járulékos költségeket vitatta. A 2007. évi egyeztetés

eredményeként keletkezett okiratot nem minősítette tartozáselismerésnek, hanem csupán a felek érdemi nyilatkozatának. Úgy foglalt állást, hogy a felek szerződést minősítő jogi álláspontjától függetlenül tény, hogy a felperes a közös építkezési szándékot megszüntette, és ezt a felperesi nyilatkozatot az alperes tudomásul vette. Emiatt a felek a korábbi megállapodásukat a Ptk. 319. § alapján megszűntnek tekintették, és így az elszámolási kötelezettség egyértelműen fennáll. Ekként a felek között a Ptk. 319. § (2) bekezdése alapján elszámolt. Figyelembe vette, hogy a felmerült költségekből 800.000 Ft-os építés tervezéssel kapcsolatos költség a felperes terhén maradt, míg az egyéb költségeket az alperes vállalta megfizetni.

Az alperesi tényleges teljesítéskor soha nem volt jelezve, hogy azt melyik tartozásra teljesíti az alperes, ezért úgy foglalt állást, hogy az első teljesítéseket az eredeti YEN kölcsönre számolta el, majd a későbbi fizetéseket a megszünt közös építkezéssel kapcsolatos elszámolásnál vette figyelembe. Az alperes összesen 2002. július 12-ét megelőzően 1.505.000 YEN-nel, összesen 2,14 Ft-tal számolva 3.220.700 Ft-tal, valamint 14.672.000 Ft-tal tartozott. Ezen tétel figyelembevételével az általa fizetett összesen 9.000.000 Ft-ot tételesen elemezve jutott a végkövetkeztetésre, hogy az alperesi tartozás 2004. szeptember 1. után 8.843.786 Ft.

Nem találta alaposnak a felperes igényét a YEN kölcsön utáni kamat vonatkozásában és ez volt az elutasító rendelkezés indoka. A perköltség viseléséről a Pp. 81. § alapján rendelkezett, utalva a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet rendelkezésére. A kamatról a Ptk. 301. §-a szerint rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes élt fellebbezéssel. Elsődlegesen a felperesi kereset teljes elutasítását kérte és a felperes marasztalását mindkét eljárás perköltségében. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Az elsőfokú bíróság ítéletét tévesnek, megalapozatlannak és jogszabálysértőnek nevezte. Egyértelműen úgy foglalt állást, hogy a YEN kölcsön elévült, ezért azt bírósági úton már érvényesíteni nem lehet. A YEN-ben adott kölcsön vonatkozásában arra is utalt, hogy az deviza jogszabályokba is ütközött és így semmis a Ptk. 200. § (2) bekezdése értelmében. Arra is utalt, hogy az elsőfokú bíróság a két jogviszony elszámolásakor számítási hibát is vétett, mivel az alperes nem vitatottan 9.000.000 Ft-ot fizetett meg a felperesnek, az elsőfokú bíróság pedig az alperesi álláspont szerint csak 8.000.000 Ft-ot számolt el. Tévesnek minősítette azt a bírói álláspontot, amely a szerződés megszűnése folytán nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felek jogviszonya a Ptk. szerint mely jogviszonyhoz áll a legközelebb, és így ebből a téves jogi álláspontból kiindulva, nem találta indokoltnak annak bizonyítását, hogy az alperesi ügyintézésnek és élőmunkának mi volt az ellenértéke. Így alaptalanul utasította el a beszámítási kifogást.

Továbbra is jelentőséget tulajdonított annak, hogy az egyik badacsonyi telek tényleges vételára a felperes által átadott 8.000.000 Ft-tal szemben csak 1.300.000 Ft volt, és ennek figyelembevételét kérte.

A másodfokú eljárásra személyes költségmentességet kért, és ezt az elsőfokú bíróság biztosította részére.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a másodfokú eljárással felmerült felperesi perköltségekben történő marasztalását kérte. Egyértelműnek minősítette az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényállást, és helyesnek az abból levont jogi következtetéseket. Arra utalt, hogy valamennyi telek megvásárlására az alperes nevén került sor, illetve a valamennyi beruházási tétel ellenértékét csak és kizárólag a felperes fedezte, sőt ő volt az, aki korábban a yacht vásárlására is kölcsönt biztosított és tulajdoni igényrel nem lépett fel, egyértelmű, hogy az elszámolás szerinti alperesi kötelezettség fennáll. Az elévülésre alapított alperesi védekezést alaptalannak minősítette, és ugyancsak elutasítani kérte a fenntartott beszámítási igényt. A Ptk. 290. § (1) bekezdése alapján helyesnek minősítette a bírósági elszámolást.

Az elsőfokú bíróság ítélete a felperesi keresetet részben elutasító részében fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett. A másodfokú bíróság az ezt meghaladó elsőfokú ítéletet bírálta felül.

A másodfokú bíróság az iratanyag alapján az elsőfokú bíróság által megállapított elszámolást azzal egészíti ki, hogy (ítélet 10. oldal) az elsőfokú bíróság számszaki levelezetéséből egy sor kimaradt, nevezetesen a 2002. augusztus 30-i 1.000.000 Ft-os teljesítés részletezése. Végösszegében ezt azonban a teljes levezetés tartalmazza. Az alperes javára 9.000.000 Ft-os teljesítést számolt el.

Az így kiegészített elsőfokú ítélet az érdemi felülbírálatra alkalmas. Hatályon kívül helyezésére, további tárgyalásra és további eljárás lefolytatására szükség nincs.

Az alperes által kért gazdasági szakértő kirendelése, esetlegesen további tanúk meghallgatása nem indokolt, figyelemmel arra, hogy az általa fellebbezésben is fenntartott beszámítási kifogás nem alapos, erre utalva az alperes a felperessel szemben követelést nem érvényesíthet. Kétségtelen ugyanis az, hogy a beruházás valamennyi költségét a felperes teljesítette, és az is, hogy valamennyi beruházás megvalósulásának anyagi vonzata kizárólag az alperes nevén jelentkezett. Nevezetesen az ingatlanok az ő nevére kerültek, valamennyi engedély és minden más szintén az alperes nevére került kiadásra. Így a megvalósult beruházással teljeskörűen az alperes rendelkezik, rendelkezett azt részben értékesítette, ezért mindenben alaptalan a beszámítási kifogása.

A másodfokú bíróság másodlagosan vizsgálta az alperes által előterjesztett és fellebbezésben is fenntartott elévülési kifogást. Az elsőfokú bíróság e tárgyban elfoglalt jogi álláspontjával a másodfokú bíróság mindenben egyetért. Az az elsőfokú bírói megállapítás, hogy a kölcsön határozatlan idejűvé alakult át, a felek ráutaló magatartásából egyértelműen megállapítható. Ezért az nem volt esedékes az elszámolásig, így az elévülés meg sem kezdődhetett.

Figyelemmel arra, hogy a teljesítéskor az alperes nem jelzett olyan igényt, hogy melyik tartozásra teljesíti a befizetéseket, a bíróság a Ptk. 290. § (2) bekezdése alapján helyesen számolta el a teljesítéseket.

Az alperes azon igénye, amely a kölcsön jogszabályba ütközésére utal, nem helytálló. A felek nem vitásan abban állapodtak meg, hogy a felperes által az alperesnek biztosított kölcsönt YEN-ben tartják nyilván. Nem vitás, hogy az alperes Magyarországon a YEN forint ellenértékét vehette kézhez. Az sem vitás, hogy forint ellenértékben kell azt visszafizetnie, de a bíróság az elszámoláskor a YEN forint árfolyamát mindenkor figyelembe veheti. Ez az elszámolási mód nem ütközik deviza jogszabályokba.

Mindebből következik, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás és az arra alapított érdemi döntés mindenben megfelel a jogszabályi előírásoknak, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság helybenhagyta.

Végezetül megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a kölcsönszerződést leszámítva a felek atipikus szerződést kötöttek. Nem vitás, hogy az atipikus szerződés megkötésére a feleknek a szerződési szabadság folytán jogi lehetőségük fennáll. Az elsőfokú bíróság ezt az atipikus szerződési viszonyt több jogszabályi rendelkezés felhívásával kísérelte meg minősíteni, végül azt a következtetést vonta le, hogy a szerződés közös megszüntetése folytán nincs jogi relevanciája annak, hogy a felek eredeti szerződési akarata mely jogszabályi rendelkezéshez állt legközelebb. Ezért a Ptk. 319. § (2) bekezdése alapján közöttük elszámolásnak van helye, és ez az elszámolás már feleslegessé teszi az utólagos beminősítést.

A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy a felek atipikus szerződése építőközösségi szerződésnek a Ptk. 578/B. § alapján azért nem minősül, mert nem közös vagyoni hozzájárulásban állapodtak meg a felek, és szerződésüket nem foglalták írásba. A felek megállapodása megbízási szerződésnek sem minősül, mert a megbízási szerződés alapján a megbízott köteles a rábízott ügyet ellátni a Ptk. 474. § (1) bekezdése szerint, és a megbízó utasításai szerint és érdekeinek megfelelően kell azt teljesíteni.

Nem minősül polgári jogi társasági megállapodásnak sem a felek megállapodása, mert a gazdasági tevékenységet is igénylő közös cél elérése érdekében közös vagyoni hozzájárulás rendelkezésre bocsátására nem került sor.

A Ptk. 568. § (4) bekezdése sem volt megállapítható. Mindebből következik, hogy a felek szerződése atipikus szerződés, mely több szerződés elemét viseli magán, de tény, hogy ez az atipikus szerződés a felek közös egyetértésével megszűnt, és így az elsőfokú bíróság által alkalmazott Ptk. 319. § (2) bekezdése szerinti elszámolásnak volt helye.

A perköltségről a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján döntött, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet figyelembevételével. Az alperes a másodfokú eljárásra személyes költségmentességben részesült, ezért az általa le nem rótt

fellebbezési eljárási illeték az 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az államot terheli.

Budapest, 2011. január 25.

Dr. Tölg-Molnár László s.k.
a tanács elnöke, előadó

Dr. Hőbl Katalin s.k.
bíró

. Madarász Anna s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: